

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
NEVŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU
KARAR

Dosya No : 50.03.0.18
Toplantı Tarihi : 18-19/03/2020-298
Karar Tarihi ve No : 19/03/2020-4172

Toplantı Yeri
NEVŞEHİR

Kayseri Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 21.12.1991 tarih ve 1207 sayılı kararıyla Arkeolojik Sit Alanı olarak tescil edilen Çekmi Yaylası Kaya Yerleşmesinin; Arkeolojik Sit Alanı sınırının ve sit derecesinin belirlenmediği anlaşılan alana ilişkin yerinde yapılan inceleme sonucunda hazırlanan Nevşehir Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün 06.03.2020 tarih ve 128732 sayıda kayıtlı uzman raporu ve ekleri üzerine; Nevşehir Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün 06.03.2020 tarih ve E.217864 sayılı yazısı, Nevşehir İl Tarım ve Orman Müdürlüğü'nün "... I. Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak tescil ettirmek istediğiniz koordinatlarına bakılmış olup Derinkuyu İlçe Merkezine ait 268 ada 130 parsel numaralı mera parseline girdiğinden dolayı mera kanunu gereği tescili mümkün değildir." şeklinde 10.03.2020 tarih ve E.837531 sayılı yazısı, Nevşehir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nün 11.03.2020 tarih ve E.3633 sayılı yazısı, Nevşehir İl Özel İdaresi'nin 12.03.2020 tarih ve E.2338 sayılı yazısı, Derinkuyu Belediye Başkanlığı'nın 13.03.2020 tarih ve E.212/305 sayılı yazısı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nün 12.03.2020 tarih ve E.414104 sayılı yazısı okundu, ekleri(fotoğraf, koordinatlı harita, tescil fişi) incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

Nevşehir İli, Derinkuyu İlçesi, Bayramlı ve Yeni Mahallede(Çekmi Köyü) bulunan alanda Arkeolojik Sit Alanı olarak tescil edilen Çekmi Yaylası Kaya Yerleşmesinin; kamu mülkiyetine ait 268 ada 130 parselde kalan alanın 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını koruma Kanununun 6 ncı ve 7 nci maddesi uyarınca ekli kadastral krokide belirtildiği şekliyle I. Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak belirlenmesine, ilgili plan yapılarına kadar Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Yüksek Kurulunun 5.11.1999 tarih ve 658 sayılı ilke kararı hükümlerinin geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları olarak belirlenmesine, 268 ada 130 parselde "I. Derece Arkeolojik Sit Alanı" şerhinin konulmasına, söz konusu Çekmi Yaylası Kaya Yerleşmesinin özel mülkiyete ait 289 ada 1,2 parseller, özel mülkiyete ait 294 ada 1,3,4,5,6,7,8,9,10 parseller, kamuya ait 294 ada 2 parsel, özel mülkiyete ait 295 ada 1 parsel, kamuya ait 296 ada 2,3,6 parseller, özel mülkiyete ait 296 ada 1,5,7,8,9 parseller, kamuya ait 297 ada 1 parsel, kamuya ait 298 ada 2,3,6,7,8,9,10 parseller, özel mülkiyete ait 298 ada 1,4,5 parseller, kamuya ait 299 ada 1 parsel, özel mülkiyete ait 2,3,4 parseller, özel mülkiyete ait 300 ada 1 parsel, kamuya ait 301 ada 5 parsel, özel mülkiyete ait 1,2,3,4,6 parseller, kamuya ait 313 ada 1,2,4 parseller, özel mülkiyete ait 3,5,6,7,8,9,10 parseller ile kamu mülkiyetine ait 333 ada 4 parselde kalan alanların 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 6 ncı ve 7 nci maddesi uyarınca "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı" özelliği göstermesi nedeniyle; ekli kadastral krokide sınırları belirtildiği şekliyle III. Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak tescil edilmesine, III. Derece Arkeolojik Sit Alanına ilişkin geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartlarına ilişkin gerekli çalışmaların yapılarak Nevşehir Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'na sunulmasına ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanında kalan parsellere "III. Derece Arkeolojik Sit Alanı" şerhinin konulmasına, karar verildi.

BAŞKAN
İsmail KURUL
(İmza)

BAŞKAN YARDIMCISI
Dr. Kadir Hakan YAZAR
(İmza)

ÜYE
Doç. Dr. Çiğdem Belgin DİKMEN
(İmza)

ÜYE
Bünyamin Ali BÜLBÜL
(İmza)

ÜYE
Nevşehir Müze Müdürü
Sevim TUNÇDEMİR
(İmza)

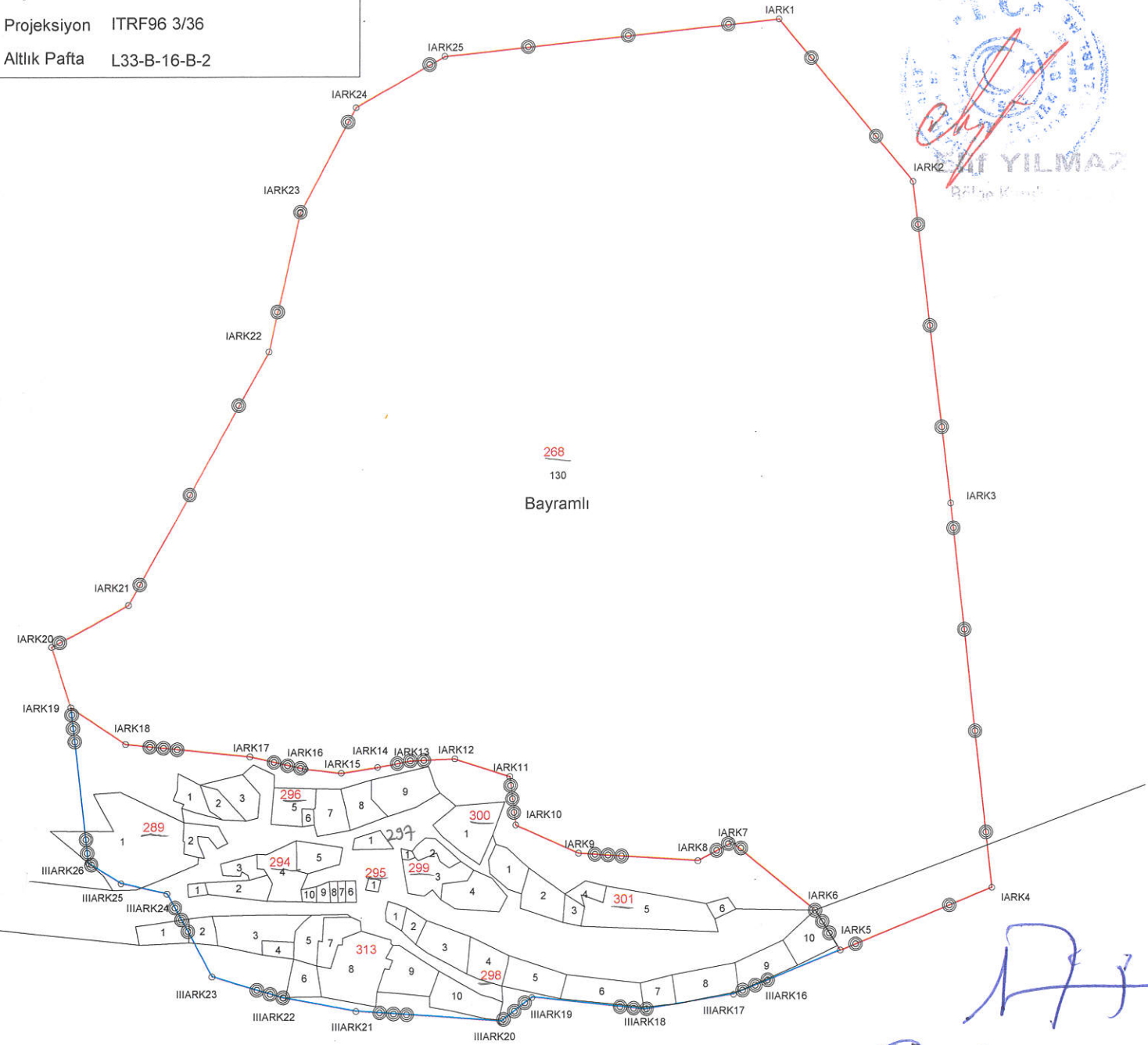
ÜYE
Derinkuyu Belediye Temsilcisi
Doğan DOLAP
(İmza)

Nevşehir İli, Derinkuyu İlçesi, Bayramlı Mahallesi ve Yenimahalle, (Çekmi Yaylası) I. Derece ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanı

- I. Derece Arkeolojik Sit Sınırı
- III. Derece Arkeolojik Sit Sınırı

Ölçek 1/2500
Projeksiyon ITRF96 3/36
Altılık Pafta L33-B-16-B-2

Nevşehir
Koruma Bölge
19.03.2020
4172 sayılı

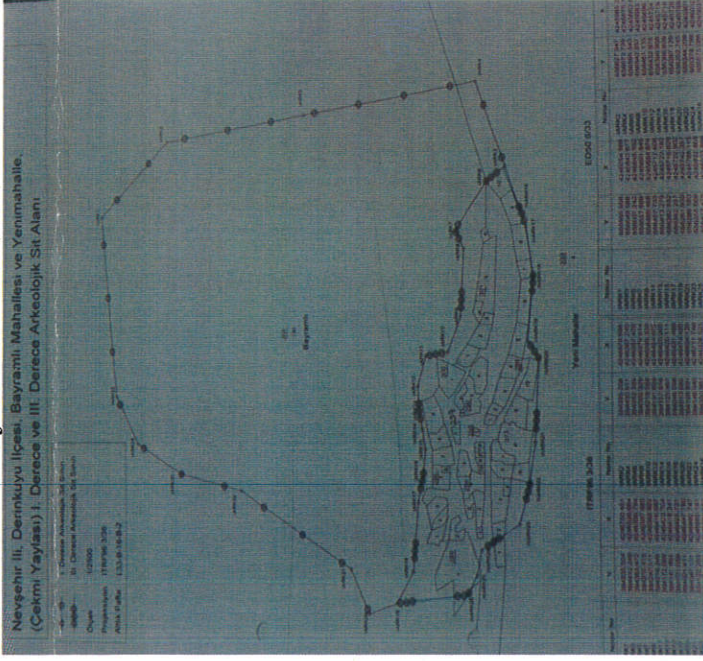
ITRF96 3/36

333
4
ED50 6/33

Nokta No	Y	X	Nokta No	Y	X	Nokta No	Y	X	Nokta No	Y	X
IARK1	394335.504	4246750.451	IARK2	394395.208	4246678.688	IARK1	656565.958	4246054.989	IARK2	656627.947	4245985.219
IARK3	394412.249	4246536.684	IARK4	394430.911	4246367.240	IARK3	656649.588	4245843.877	IARK4	656673.739	4245675.166
IARK5	394363.472	4246339.794	IARK6	394352.339	4246357.470	IARK5	656607.242	4245645.552	IARK6	656595.543	4245662.852
IARK7	394315.418	4246387.685	IARK8	394300.329	4246379.514	IARK7	656557.669	4245691.845	IARK8	656542.857	4245683.191
IARK9	394247.011	4246382.932	IARK10	394219.059	4246395.330	IARK9	656489.468	4245684.874	IARK10	656461.135	4245696.355
IARK11	394216.349	4246416.687	IARK12	394191.829	4246424.602	IARK11	656457.733	4245717.608	IARK12	656432.975	4245724.721
IARK13	394172.089	4246423.704	IARK14	394157.616	4246420.905	IARK13	656413.279	4245723.182	IARK14	656398.808	4245719.915
IARK15	394141.465	4246418.341	IARK16	394125.467	4246420.111	IARK15	656382.852	4245716.829	IARK16	656366.809	4245718.078
IARK17	394101.059	4246425.731	IARK18	394046.096	4246431.489	IARK17	656342.237	4245722.902	IARK18	656287.129	4245726.870
IARK19	394021.411	4246447.790	IARK20	394013.082	4246474.420	IARK19	656261.933	4245742.357	IARK20	656252.745	4245768.697
IARK21	394047.121	4246492.747	IARK22	394108.831	4246604.128	IARK21	656286.163	4245788.115	IARK22	656344.209	4245901.415
IARK23	394122.283	4246665.191	IARK24	394146.945	4246711.748	IARK23	656355.668	4245962.889	IARK24	656378.799	4246010.191
IARK25	394186.330	4246734.182	IIIARK16	394330.861	4246326.523	IARK25	656417.425	4246033.888	IIIARK16	656575.086	4245631.231
IIIARK17	394316.117	4246320.610	IIIARK18	394276.703	4246314.075	IIIARK17	656560.545	4245624.844	IIIARK18	656521.374	4245617.034
IIIARK19	394226.352	4246319.460	IIIARK20	394212.819	4246308.952	IIIARK19	656470.886	4245620.779	IIIARK20	656457.704	4245609.841
IIIARK21	394148.153	4246313.535	IIIARK22	394116.029	4246319.424	IIIARK21	656392.939	4245612.319	IIIARK22	656360.648	4245617.161
IIIARK23	394084.509	4246328.814	IIIARK24	394064.233	4246365.550	IIIARK23	656328.847	4245625.521	IIIARK24	656307.393	4245661.570
IIIARK25	394044.211	4246370.095	IIIARK26	394029.470	4246379.128	IIIARK25	656287.239	4245665.461	IIIARK26	656272.215	4245674.009

TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	ENVANTER NO: HARİTA NO:
İLİ: Nevşehir	İLÇESİ: Derinkuyu	KADASTRO: PAFTA: ADA: 268-289-294-295-296-297-298-299-300-301-313-333 PARSEL: 130-1,2-1,2,3,4,5,6,7,8,9,10-1-1,2,3,5,6,7,8,9-1-1,2,3,4,5,6,7,8,9,10-1,2,3,4-1-1,2,3,4,5,6-1,2,3,4,5,6,7,8,9,10-4
Adı: Çekmi Yaylası Kaya Yerleşmesi(kilise, kaya mekânlar, mezarlar, kağı yolu, şapel, şirahane, tüneller,yapılar)		
GENEL TANIMI: Söz konusu yerleşim alanının; kaya mezarlar, Kilise, Şapel, kağı yolu, yer altı kaya mekânlar ve yakın dönemde terk edilen yöre taşından inşaa edilen tek ve iki katlı yapılardan oluşan küçük bir köyden oluştuğu ve eski Derinkuyu-Niğde karayolunun bu köyün içinden geçtiği görülmüştür. Söz konusu yerleşim alanında kaya bloklarının doğusunda ana kayaya oyularak yapılmış bir kilise bulunmaktadır. Ana kayaya göre şekillenen yapılan kilise genel olarak incelendiğinde; iki kattan oluşup zemin ve üst kat girişleri katlardan bağımsız olarak yapılmıştır. Düzgün kemerli bir girişten zemine girilen kilisenin, sütunlar üzerine atılan kemerlerle üç nefli olduğu, doğusunda yerden yaklaşık 40 cm yüksekliğinde yarım daire şeklinde yapılmış bir apsisinin yer aldığı, apsisinin solunda yer alan neften birbiriyle bağlantılı kaya mekânlarla geçiş sağlandığı görülmektedir. Ayrıca kilisenin solunda bağlantılı kaya mekânların ayrı bir girişinin olduğu, kilisenin duvarlarının ve tavan kısmının doğal ve insan kaynaklı etkenlerden dolayı büyük bir bölümünün zifte benzer bir siyah renkle kaplanmasından dolayı iç mekanda herhangi bir fresk yada bezemenin olup olmadığı tespit edilememiştir. Üst katının ayrı bir girişi olan kilisenin üst katı götülemediğinden iç mekânla ilgili tasvir yapılamamıştır.		
Kilisenin kuzeyinde ve ana kaya bloğunun üzerindeki arazi yüzeyinde ise; yaklaşık 20 adet mezar kalıntısı bulunmuştur. Tahribata uğradığı anlaşılan mezarların kabaca yontulan taşların yan yana dizilerek dairesel bir plan oluşturularak dizayn edildiği, kimi mezarların ise sözü edilen dairesel planlı taş dizisinin ortasında, ana kayaya açılan mezar teknesi şeklinde görüldüğü ve genel olarak yaklaşık 1.5x2.5 ölçülerinde olduğu gözlemlenmiştir. Tahribata uğradığı için diğer mezarların da bu şekilde inşa edilip edilmediği anlaşılamamaktadır. Dairesel planlı taş dizisine sahip mezarların dışı bakan yüzlerinin daha özenli şekilde düzleştirildiği dikkat çekmektedir. Nekropol alanı olduğuna düşündüğümüz alanın bir kısmında ise kağı yolunun olduğu gözlemlenmiştir.		
Kilisenin alt kısımlarında farklı boyutta ve birbiriyle geçişleri olan kaya mekânların olduğu, bu kaya mekânların bazılarında tünellerin ve su kuyularının bulunduğu görülmektedir. Tüneller farklı boyutlarda olup ilk tespiti yapılan ve kilisenin alt kısmına denk geldiği düşünülen tünele, birbiriyle bağlantılı olan kaya mekânlardan girilmektedir. Girişinde sürgü taşı olan tünelin; yaklaşık uzunluğu 50 metre olup yerden yüksekliği 1 ile 1.5 metre arasında değişiklik göstermektedir. Bahse konu tünelin bitişi bir kaya mekânla son bulup bu kaya mekanda derinliği tespit edilemeyen bir su kuyusu bulunmaktadır. Bu tünelin dışında küçük bir kaya mekân girişi ile başlayan, yerden yüksekliği yaklaşık 1,5 metre uzunluğu ise yaklaşık 20 metre civarında olan yine bir kaya mekânla tamamlanarak bu kaya mekânın solunda derinliği tespit edilmeyen su kuyusunun olduğu görülen ikinci bir tünel daha tespit edilmiştir.		
Tespit edilen tünellerin dışında kilisenin yaklaşık 100 metre doğusunda yine ana kayaya oyularak yapılmış tek nefli ve kemerli küçük bir şapelin yer aldığı, şapelin güneyinde üç bölümlü kaya mekândan oluşan şirahenin olduğu, Kilisenin güneyinde ufak bir yamaçta ana kayaya oyularak konumlandırılmış kaya mekânlarda tespit edilen basık kemerli kapı girişinde lento kısmında yer alan geometrik süsleme ile yine başka bir kaya mekanda yer alan iki adet yarım daire şeklinde nişler ile bu nişlerin altında yer alan "S" motiflerle hareketlendirilmiş bu mekânlar oda mezar olarak inşa edilmiş olup zaman içerisinde bahse konu mekânların kullanım amacına yönelik depolara dönüştürüldüğü izlenimi vermektedir. Bununla birlikte ana kaya bloğunun eteğinde genel olarak kaya mekânlarla iççe yer alan tek katlı, düz dam örtülü, kaba yonu taş, kerpiç ve yer yer düzgün kesme taş malzemenin kullanıldığı günümüzde bir bölümü yıkılmış olan yapılarda bulunmaktadır.		
ŞİMDİKİ TEHLİKELER: İnsan tahribatına açık vaziyettedir.		
ŞİMDİKİ DURUM : Günümüzde Çekmi Yaylası Kaya Yerleşim alanı kullanılmamaktadır.		
SİT POTANSİYELİ : Yörenin Arkeolojik potansiyeline yaptığı katkı açısından önemlidir.		
ŞİMDİKİ KORUMA : Kayseri Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 21.12.1991 tarih ve 1207 sayılı kararıyla Arkeolojik Sit Alanı olarak tescil edilmiştir.		
ÖNERİLEN KORUMA: I. ve III. Derece Arkeolojik Sit		
KORUMA DERECESİ: I. ve III. Derece Arkeolojik Sit HAZIRLAYANLAR: 06.03.2020 Seval BAL ŞAHAN: Sanat Tarihcisi Elif YILMAZ Arkeolog Handan KORKMAZ Arkeolog Hülya ERGÜN CÖMERT Arkeolog		
KONTROL EDEN: Elif YILMAZ Nevşehir Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürü V. NKVKK ÜYELERİ ONAY: <i>[Signature]</i>		
YAYIN DİZİSİ:		
GÖZLEMLER:		
MÜLKİYET DURUMU: Özel ve Kamu		
BAKIMINDAN SORUMLU KURUM:		

I.ve III. Derece Arkeolojik Sit sınırlarını Gösteren Koordinatlı Harita

Çekmi Yaylası Kaya Yerleşmesinin Bulunduğu Alanın Genel Görünüşü

